

Stockholm 2 februari 2023

Säker och hållbar tillgång till innovationskritiska råvaror

Utlysning av medel till ett forskningsprogram

Programmets förväntade budget	Högst 20 MSEK under fyra år.
Ansökans längd	Högst 20 sidor + bilagor (CV och intyg från programvärd).
Motfinansiering	Vi ser positivt på motfinansiering från lärosäten.
Ansökan Mistra tillhanda senast	10 maj 2023 kl. 16.00. Ansökan skickas till mail@mistra.org som en sammanhållen pdf.
Bilagor	<ol style="list-style-type: none">1. EU-Rapport: "Critical Raw Materials resilience"2. EU-Rapport: "Critical Raw Materials and the Circular Economy"3. SOU-2022:56 "En tryggad försörjning av metaller och mineral"4. SGU-rapport: "Kartläggning av innovationskritiska metaller och mineral"
Kontakt	Christopher Folkeson Welch, tel. 070-732 30 74, chris.welch@mistra.org Fredrik Gunnarsson, tel. 073-732 73 74, fredrik.gunnarsson@mistra.org

Säker och hållbar tillgång till innovationskritiska råvaror

Utlysning av medel till ett forskningsprogram

Mistra bjuder in forskare att tillsammans med andra samhällsaktörer lämna in förslag på ett nytt forskningsprogram som ur ett miljöstrategiskt perspektiv ska identifiera risker och möjligheter avseende tillgången till metaller och mineraler som anses kritiska för en hållbar omställning av samhället. Forskningsprogrammet ska använda sig av ett systemperspektiv för att analysera och bidra med att identifiera möjliga lösningar på de intresse- och målkonflikter som kan uppstå kring nyetablering eller expansion av befintlig verksamhet kring utvinning av innovationskritiska råvaror. Det kan även omfatta återvinning av resurser från olika restproduktströmmar.

Bakgrund

Globala och europeiska ramverk som Parisavtalet, EU:s gröna giv samt EU:s nya klimatlag har som målsättning att minska klimatpåverkan, bana väg för en hållbar samhällsomställning och ersätta fossila bränslen med mer hållbara alternativ. För att lyckas ligger stort fokus på elektrifiering och digitalisering av samhället, vilket förutsätter tillgång på metaller och mineraler. Dessa behöver utvinnas på något sätt, genom en kombination av ökad återvinning från befintliga produkter och material samt genom utökad gruvverksamhet, i Europa, Sverige och andra länder. Exploateringen kan leda till lokala och geoeconomiska utmaningar, etiska dilemman, samt innebära mål- och intressekonflikter på bland annat miljöområdet. Mistras utlysning fokuserar därför på att öka kunskapen och identifiera hållbara lösningar gällande tillgången till metaller och mineraler som är kritiska för en hållbar omställning.

Till grund för utlysningen hänvisar vi till ett urval av relevanta dokument. Dessa dokument kan fungera som bakgrund och inspiration för de förslag till forskning som denna utlysning avser, men det är denna utlysningstext som utvärderingen av inkomna programförslag baseras på.

Inriktning

Det finns idag många forskningssatsningar både internationellt och i Sverige som adresserar tekniska aspekter av prospektering, utvinning, förädling och återvinning av många av de metaller och mineraler som är kritiska för elektrifiering och digitalisering.

Mistras forskningssatsning om hållbar och säker tillgång på innovationskritiska råvaror syftar till att skapa ett tvärvetenskapligt forskningssamarbete som fokuserar på de strategiska miljöfrågorna. Forskningsprogrammet ska använda ett systemperspektiv för att öka kunskapen och identifiera hållbara lösningar för att hantera de olika intresse- och målkonflikter som kan uppstå längs hela eller delar av värdekedjan när samhället vill säkerställa tillgången på metaller och mineraler.

Utlysningen lämnar öppet för forskargrupperna att själva formulera frågeställningarna. Dessa ska ta hänsyn till de sociala, ekonomiska och miljömässiga utmaningar som hänger ihop med samhällets framtida försörjning av innovationskritiska råvaror. Samarbete, mellan och inom discipliner, samt ett sektoröverskridande perspektiv förväntas.

Avtalstiden för det planerade programmet är fyra år. Mistra kommer att bidra med högst 20 miljoner kronor för perioden. I denna utlysning ser vi lärosätenas/programvärdarnas delaktighet som viktig, vilket innebär att vi förväntar oss omfattande engagemang. Om satsningen blir framgångsrik kan Mistra komma att överväga ytterligare finansiering under förutsättning att programvärden har långsiktiga ambitioner att stödja forskning inom detta område.

Mistra avser att finansiera ett (1) forskningsprogram. Det är inte möjligt att ansöka om finansiering av enskilda projekt.

Vem kan söka?

Utlysningen riktar sig till forskargrupper inom alla akademiska discipliner med en tvärdisciplinär ansats. De sökande kan vara verksamma vid lärosäten och forskningsinstitut där samarbete med aktörer inom exempelvis industri, offentlig sektor, regionala/internationella organisationer och icke-statliga organisationer också är möjligt. Forskare och organisationer som är verksamma utanför Sverige får delta, men huvudsökanden och den tilltänkta programvärden måste vara ett svenskt lärosäte. Endast juridiska personer kan ansöka om finansiering.

Värdinstitutionen och andra deltagande organisationer förväntas inkomma med en gemensam ansökan där det framgår att ansökan får stöd från organisationens ledning.

Beredning och genomgång av ansökningar

Ansökan ska skrivas på engelska (förutom en sammanfattning på svenska) och får omfatta högst 20 sidor, inklusive bilagor. Ansökan ska även innehålla intyg från tilltänkt programvärd och motfinansierande organisationer. CV:n på nyckelpersoner får uppgå till max en sida per person. Ansökan ska innehålla följande delar:

Sammanfattning på engelska och svenska

1. Vision, mål och förväntade effekter
2. Programmets vetenskapliga värde
3. Programmets samhällsnytta
4. Programmets organisation
5. Kompetens och nätverk
6. Beskrivning av ingående projekt
7. Leveranser
8. Kommunikation
9. Budget

Följande bilagor ska bifogas:

- I. CV:n på nyckelpersoner (max 1 sida per person)
- II. Intyg från tilltänkt programvärd
- III. Effektlogik

Observera att det av programförslaget tydligt ska framgå: (a) preliminär programtitel, (b) tilltänkt programvärd, (c) tilltänkt programchef, (d) kontaktperson för ansökan med fullständiga kontaktuppgifter.

Notera att vi i den här utlysningen förväntar oss en begränsad men effektiv programledningsfunktion. Vi är måna om att skapa utrymme för en stark forskningsinsats på ett område där det krävs ny kunskap.

Ansökan skickas som en sammanhållen pdf per e-post till mail@mistra.org och ska vara Mistra tillhanda senast 10 maj 2023 klockan 16.00.

Mistra avser att bevilja forskningsmedel till ett (1) av de inlämnade programförslagen. Det är inte möjligt inom ramen för denna utlysning att söka medel för enstaka projekt.

Utvärderingskriterier

Samtliga ansökningar kommer att utvärderas enligt följande kriterier där potential för lösandet av miljöproblem samt bidrag till hållbar utveckling är av central betydelse:

1. Ansats, dvs i vilken mån programmet har en bärande och sammanhängande idé och innovativ inriktning, hur välformulerade målen är samt hur väl de förväntade effekterna redovisas (Bilaga Effektlogik).
2. Vetenskaplig kvalitet, dvs hur väl programmet svarar mot kraven på hög vetenskaplig kompetens, teoretisk höjd och metodologisk kvalitet.
3. Nyttan, dvs hur välutvecklad samverkan med användare av forskningsresultaten är (eller förväntas vara) och vilka stödjande kommunikativa processer och metoder som används för att uppnå en effektiv implementering.
4. Ledning och organisation, dvs på vilket sätt programmet kommer att integreras i värdorganisationen, hur det kommer att styras och organiseras och med vilken grad av effektivt nyttjande av resurser.
5. Konkurrenskraft, dvs på vilka sätt programmet har potential att bidra till stärkt svensk konkurrenskraft och välbefinnande i vid mening.

Ansökningarna kommer att utvärderas enligt de fem punkter som nämns ovan.

Ansökningarna kommer att utvärderas av en oberoende expertpanel. Vid genomgång av programansökningar kommer hearings att hållas med utvalda kandidater (datumet meddelas senare). Det är viktigt att utöver forskare även programvärden är representerade vid hearingen.

Lägg märke till att Mistra omfattas av offentlighetsprincipen, vilket innebär att allmänheten har rätt till insyn i processen. Alla inkomna handlingar till Mistra, inklusive ansökningar, är allmänna handlingar och kan begäras bli utlämnade. Under vissa förutsättningar kan uppgifter sekretessbeläggas.

Personuppgifter som inkommer hanteras i enlighet med gällande dataskyddslagstiftning.

Mer information finns i Mistras integritetspolicy

(<https://www.mistra.org/integritetspolicy/>).

Tidplan**2023**

2 februari	Utlysningen öppnar
10 maj	Utlysningen stänger
Juni–augusti	Utvärdering av ansökningar
September	Tilldelningsbeslut
2024	Första halvåret programstart